

එක්සත් ජනපදය හා නැටෝව ගඩාලි ඝාතනයට උත්සාහ දරනි

US, NATO attempt assassination of Gaddafi

2011 අප්‍රේල් 26

සඳුදා උදෑසන ට්‍රිපොලිහි බබි අල්-අසිස්යා සංකීර්නයට එල්ල කල ප්‍රහාරයත් සමග ලිබියාවට එරෙහි එක්සත් ජනපද-නැටෝ යුද්ධය රාජ්‍ය සංවිධිත ඝාතනය කිරීමේ පිලිවෙත හා බැඳුණු නව අපරාධකාරී අවධියකට එලැඹ ඇත.

සුවිසල් නියත මෙහෙයුම් බෝම්බ දෙකක් මගින් සංකීර්නයේ ගොඩනැගිලි සුන්දරදූලි බවට පත් කෙරින. ප්‍රහාරයෙන් පුද්ගලයන් තිදෙනෙකු මරා දැමුණු අතර දරුණු ලෙස තුවාල ලද 15ක් ඇතුළුව 45 දෙනෙකු තුවාල ලද බව ලිබියානු නිලධාරීහු වාර්තා කලහ.

මෙය ලිබියාවේ කර්නල් මුවම්මර් ගඩාලි ජීවත්වන හා වැඩකරන නිවාස සංකීර්නයට එල්ල වූ එවැනි වර්ගයේ තෙවැනි ප්‍රහාරය යි. එක්සත් ජනපද-නැටෝ ප්‍රහාරයේ දෙවන දිනය වූ මාර්තු 20 දා නිවාස සංකීර්නයට බ්‍රිතාන්‍ය සබ්මැරීනයකින් නිකුත් කෙරුණු කෘෂි මිසයිල ප්‍රහාරයක් එල්ල වූ අතර වාර්තා වන ආකාරයට පොලව යට බංකරයකට ඉහලින් පිහිටි හා බබි අල්-අසිස්යාවට යන්තමින් පිටතින් පිහිටි රථ ගාලකට යුද යානා යලිත් අප්‍රේල් 23 දා ප්‍රහාර එල්ල කලේ ය.

ප්‍රහාර දෙකේ ම අභිප්‍රාය වඩාත් පැහැදිලිය. එනම් ගඩාලි හා ඔහුගේ පවුල මරා දැමීම යි.

සඳුදා ප්‍රහාරයට ලක්වූ ගොඩනැගිල්ලේ ලිබියානු නායකයාගේ කාර්යාල හා පුස්තකාලය ද විය. ලිබියාවේ කෙරිගෙන යන සිවිල් යුද්ධයේ සටන් විරාමයක් පිලිබඳ අප්‍රිකානු සංගමයේ යෝජනාවක් ගැන දකුණු අප්‍රිකානු ජනාධිපති ජේකොබ් සුමා හා අනෙකුත් අප්‍රිකානු නායකයන් සමග මේ මස මුල දී ඔහු සාකච්ඡා පැවැත්වූ රැස්වීම් කාමරය ද මෙහි පිහිටා තිබේ. එක්සත් ජනපද-නැටෝ සංධානය හා එක්සත් ජනපදය හා යුරෝපය පිටුබලය දෙනු ලබන ඊනියා කැරලිකරුවෝ යෝජනාව ක්ෂණිකව ප්‍රතික්ෂේප කලහ.

සිවිල් වැසියන් ආරක්ෂා කිරීමට “හැකි සියලුම පියවර” ගැනීම් බලාත්මක කරන එක්සත් ජාතීන්ගේ ආරක්ෂක මන්ඩලයේ 1973වන යෝජනාව මත පදනම්ව තම මිලිටරි ක්‍රියාවන්වල යුක්ති යුක්ත භාවය පිලිබඳව වොෂින්ටනය,

ලන්ඩනය හා පැරීසිය කරන කියාපැමි පසෙක තිබිය දී තම සැබෑ අරමුන වන ගඩාලි තත්ත්වයට වඩා තමන්ගේ හා බලශක්ති බන්ධාධිකාරයන්ගේ අවශ්‍යතාවලට යටහත් රූකඩ ආන්ඩුවක් පිහිටුවීමේ “තන්ත්‍ර මාරුවක්” සිදු කිරීම ඔවුන් සඟවා නැත. එම අරමුන කරා යාමේ දී ඕනෑම ලේ හැලීමක් සිදු කිරීමට ඔවුන් සූදානම් ය.

බෝම්බ ප්‍රහාර ඇරඹී සති පහකට පසු එක්සත් ජනපද මිලිටරි විධානය ගඩාලිට පක්ෂපාත මිලිටරි බලකායෙන් සියයට 40ක් දක්වා “උගුල්ලා දැමූ” බව -සරල සිංහලෙන් කියතොත් සංහාරයට ලක්කල බව- කියා සිටිද්දී ඔවුන් තම ඉලක්කය සඵල කරගැනීමට දුරින් සිටින බව පෙනෙන්නට තිබේ. ගඩාලිගේ හිටපු නිලධාරීන්, ඉපැරැනි සීඅයිපී “සම්පත්” හා ඉස්ලාමීයයන්ගෙන් සමන්විත කලහකාරී සංධානයක් වන “කැරලිකරුවෝ” ට්‍රිපොලි කරා බටහිර දෙසින් ලඟාවීමට මුලුමනින් අසමර්ථ බව සනාථ කොට ඇත. ඊට අමතරව ට්‍රිපොලි මත පතිත කරන බෝම්බ හා මිසයිල හේතුවෙන් ගඩාලිව බලයෙන් ඉවත් කිරීමේ මාලිගා කුමන්ත්‍රනයක් ජනනය කරනු ඇතැයි යන අධිරාජ්‍යවාදී බලයන්ගේ විවෘතව ප්‍රකාශිත බලාපොරොත්තුවලට පිලිතුරු නැතිව ගොස් තිබේ.

එක්සත් ජනපද නිල ඇඳුම්ලාගත් ඉහල ම අනදෙන නිලධාරී අද්මිරාල් මයික් මුලන් එක්සත් ජනපද-නීත ලිබියානු ආක්‍රමනය “එකතැන පල්වෙන” තැනට ධාවනය වන බවට පසුගිය සතියේ අනතුරු ඇඟවීය.

තම උපක්‍රමයන්වල අසාර්ථකත්වයන් මගින් වඩ වඩා වියරු වැටෙන ඔබාමා පරිපාලනය හා එහි යුරෝපීය සහකරුවෝ එවැනි ප්‍රතිඵලයක් පිලිගැනීමට මැලිවෙති. ඔවුන්ගේ ගනන් බැලීම්වල හරිමැද සාතනයේ පිලිවෙත තබන්නේ මෙමගිනි.

මුලන්ගේ අනතුරු ඇඟවීමට සමගාමීව ලිබියාවට ඉහලින් සන්නද්ධ එක්සත් ජනපද ප්‍රිච්ටර් යානා දියත් කරනු ලැබ ඇතැයි නිවේදනය කෙරුනි. පාකිස්තාන-ඇෆ්ගනිස්ථාන දේශසීමාවේ ජනයාට එරෙහි තම කුරුරු යුද්ධය ගෙනයාම සඳහා ඔබාමා පරිපාලනය නියමුවන් රහිත යුදයානා වැඩෙන සංඛ්‍යාතයකින් යොදාගෙන තිබේ. පසුගිය පස්වසර පුරා චෝන්

ප්‍රභාචලිත මරා දැමුණු සිවිල් වැසියන් 2,200කගේ මරන පාකිස්තානයේ ගැටුම් අධීක්ෂණ මධ්‍යස්ථානය විසින් ලැයිස්තු ගත කරනු ලැබ ඇත.

බියජනක සිවිල් මරන පිලිබඳ සාක්ෂි සරලව නො තකා හරිමින් සීඅයිපී හා එහි ක්ෂමාලාපකයෝ චෝදනා ප්‍රභාර “ක්‍රස්තවාදීන්ව” අධිකරණ බාහ්‍ය දුරස්ථ පාලක මරා දැමීම් ලෙස ආරක්ෂා කරති. දැන් මෙම ක්‍රමෝපායන් ම සිවිල් ජීවිත ආරක්ෂා කිරීමේ කඩකුරාව යටතේ ලිබියාව තුළ ද ක්‍රියාවට දමනු ලැබෙමින් තිබේ.

ඒ අතර ම එක්සත් ජනපදයේ ප්‍රමුඛ පෙලේ සෙනෙට් සභිකයෝ රූපවාහිනී සාකච්ඡාවල යෙදෙද්දී සහ තමන් “දෙව්පියානන්ගේ” ලියවිල්ලේ සැඟවීම් නයට ගෙන ඇති වර නගද්දී නිල වොෂින්ටනය තුළ ගඩාගි ඝාතනය සඳහා අනවරත බෙර වැසීමක් කෙරීගෙන ගොස් තිබේ.

ඒ අනුව එක් වැඩසටහනක දී සෙනෙට් සන්නද්ධ සේවා කමිටු සාමාජික හා සෙනෙට් සභික ලින්ඩ්සේ ග්‍රැහැම් එක්සත් ජනපද-නීත ආක්‍රමනය “සර්පයාගේ බෙල්ල කපා දමනු” යයි ඉල්ලා සිටිමින් හා ගඩාගි පිලිබඳව සඳහන් කරමින් “මේ මිනිහා විනාශ කරනු” යයි උනන්දු කරමින් පෙනී සිටියේ ය.

අවධානය ඩැහැ ගන්නා කාරනය වන්නේ එම භාෂාව එක්සත් ජනපද දේශපාලන සංස්ථාපිතයෙන් හා සංගත පාලිත මාධ්‍ය වෙතින් විරුද්ධ වීම පසෙක තැබුවත් නො එකඟතාවේ අංශු මාත්‍රයක් හෝ ජනනය නො වීම ය.

එවැනි ක්‍රම ජාත්‍යන්තර නීතියේ දිගුකාලීනව පිලිගත් වර්ගාධර්මයන්ගෙන් තීරනාත්මක ලෙස ඉවතට හැරීමක් බව යමෙක් සැක නො කරනු ඇත. රාජ්‍ය පාලනයේ උපකරනයක් ලෙස විදේශීය පාලකයන් ඝාතනය කිරීම මධ්‍යතන යුගයේ ප්‍රසිද්ධ දෙයක් වන නමුත් 18 වන ශතවර්ෂයේ හා ධනෝත්තර විප්ලවයන්ගේ අරුතෝදයේ පටන් එය සම්මත සීමාවන්ගෙන් පිටස්තර දෙයක් ලෙස සලකනු ලැබීණි.

ප්‍රධාන බලයන්ගේ නායකයන් ඝාතනය කිරීමවලට යොමු වීම මගින් හා එය නීත්‍යානුකූල කිරීම මගින් තමන්ගේ මරාදැමීමට කොන්දේසි නිර්මාණය කෙරෙතැයි යන “පෙරලා තමන් කරා ම විපාක පැමිණීමේ” බිය වැනි මූලමතීන් ම උපයෝගිතාවාදී සලකාබැලීම් ද තිබේ. ඝාතනය යොදා ගැනීම, සන්නද්ධ බලයෙන් අඩු තම ප්‍රතිමල්ලවයන් සමග සටන් බිමේ දී සම්වීමකට තුඩු දෙනු ඇතැයි ලෝකයේ වඩා බලවත් මිලිටරිවල තැනැත්තන් කරන ගනන් බැලීම් ද තිබේ.

එසේ ම විශේෂයෙන් ම එක්සත් ජනපදයේ ඉතිහාසය තුළ ප්‍රජාතන්ත්‍රික මූලධර්මවල මුල් බැස ඇති අනෙකුත් තර්ක කිරීම් ද තිබේ.

ඝාතනය වනාහි “ආදිකාලීන හා නවීන ශිෂ්ටාචාරයන් අතරට වැටෙන අඳුරු යුගයන්හි දී සාධාරණ මූලධර්මයක් ලෙස සැලකූ එහෙත් පසුව පුපුරා ගිය හා දහඅටවන ශතවර්ෂයේ දී සාධාරණ පිලිකුලෙන් යුතුව සලකන ලද දේවලින්” එකක් යයි 1789 දී ජේම්ස් මේඩිසන්ට ලිපියක් ලියූ තෝමස් ජෙෆර්සන් විස්තර කලේ ය.

1863 සිවිල් යුද්ධයේ මුදුනක දී ඒබ්‍රහම් ලින්කන් විසින් අත්සන් කරන ලද එක්සත් ජනපද යුද හමුදා ව්‍යවස්ථා සංග්‍රහය යමෙකුගේ සතුරන් ඝාතනය කිරීම “යලි මිලේච්ඡත්වය කරා ඇදී යාමක්” ලෙස සලකන “ශිෂ්ට සම්පන්න ජාතීන් පිලිකුලෙන් යුතුව දකින” විධික්‍රමයක් යයි අනතුරු ඇඟවීය.

“ද්‍රෝහී මරාදැමීම්” ලෙස අර්ථ දක්වන ලද ඝාතනය කිරීම කෙරෙහි මෙම පවතින ආකල්පය 1907 හේග් සම්මේලනයේ දී අනුමත කරන ලද ජාත්‍යන්තර යුද නීතියට ඇතුළත් කරන ලද අතර ඊට පසු ගිවිසුම් හා ප්‍රඥප්තීන්හි දී ඒ ආකාරයෙන් ම පිලිගන්නා ලදී.

කියුබාවේ ෆිදෙල් කුස්තෝගේ සිට කොංගෝවේ පැට්‍රිස් ලුමුබා දක්වා දිග හැරෙන ලෝක නායකයන්ට එරෙහි සීඅයිපී සංවිධානයේ ඝාතන ක්‍රමන්තූන පිලිබඳ 1976 තරම් මෑත දී විමර්ශන පැවැත්වූ වර්ච් කමිටුව මෙම කුරිරු භාවිතාව “අපගේ ජීවන ක්‍රමවලට අතිමූලික වන සදාචාරාත්මක ශික්ෂාවන්... (හා) සාධාරණත්වය පිලිබඳ සාම්ප්‍රදායික ඇමරිකානු සම්මතයන් උල්ලංඝනය” කරන බව නිගමනය කලේ ය.

අද දින වොෂින්ටනයේ නිල කතිකාවේ සන්දර්භය තුළ කමිටුවේ වාර්තාවන් තුළ ප්‍රකාශනය කරන ලද දැක්ම එය 18වන ශතවර්ෂයේ ලියූ දෙයක් තරම් යල් පිහු යයි පෙනේ.

බුෂ් විසින් අරඹනු ලැබ ඔබාමා යටතේ තීව්‍ර කරන ලද ඊනියා “ක්‍රස්තවාදයට එරෙහි යුද්ධයේ” දශකයකට ආසන්න කාලයකට පසු ආක්‍රමනික යුද්ධ, වධබන්ධනවලට ලක්කිරීම, අත්‍යාසාමාන්‍ය විවරන හා වෝදනා නොමැතිව රඳවා තබාගැනීම සමගින් ඝාතනය ද හුදෙක් ඇමරිකානු විදෙස් පිලිවෙතේ තවත් එක් පිලිගත් උපකරනයක් පමණක් බවට පත්ව තිබේ.

ඇත්ත වසයෙන් ම වර්ච් කමිටු පරීක්ෂනය මධ්‍යයේ එක්සත් ජනපද අනුග්‍රහය ලත් ඝාතනයන් තහනම් කරමින් නිකුත් කරන

ලද විධායක නියෝගය ත්‍රස්තවාදීන් ඉවත් කිරීමේ නාමයෙන් බුෂ් පරිපාලනය විසින් ඉක්මවනු ලැබ ඔබාමා පරිපාලනය යටතේ ඇමරිකානු පුරවැසියන් ඝාතනය කිරීමට ඇති අයිතියක් දක්වා දිගු කොට තිබේ. “මානවවාදී” මෙහෙයුම් හෝ අධිරාජ්‍යවාදී මංකොල්ලය සඳහා සොයාගන්නා ඕනෑම අනෙක් ව්‍යාජයක් ලුහුබැඳීම සඳහා ඝාතනය කිරීම සාධාරණ උපකරනයක් බවට දැන් කරුණු ගොතනු ලැබේ.

රට තුළ තම අවශ්‍යතා බලාත්මක කිරීම සඳහා මූල්‍ය සුදු, දේශපාලනික වංචාව හා රාජ්‍ය බියවැද්දීම මත පදනම් වන ඇමරිකානු පාලක ප්‍රභූව රටෙන් පිටත සිය ඉලක්ක කරා ලඟා වීමට මිනී මැරීමේ හා මැරවර කමේ විධික්‍රම වර්තනා කරමින් ගෙනයන අපරාධකාරීත්වයේ වැඩිදුර තීව්‍ර වීමක් ලිබියාව මත කෙරීගෙන යුද්ධය මගින් සලකුණු කරනු ලැබේ.

ඇමරිකානු පාලක ප්‍රභූව විසින් ඝාතනය විවෘතව වැලඳගැනීම කුදුමහත් අනතුරු ඇඟවීමක් ගැබ් කරගනී. එක්සත්

ජනපදය පාලනය කරන මූල්‍ය හා සංගත කතිපයාධිකාරයේ කිසිදු කොටසක් ප්‍රජාතාන්ත්‍රික මූලධර්මයන් අවම වසයෙන් හෝ නඩත්තු නො කරයි. එය මත අසික්කිත ලෙස ධනය සමූච්ඡය වීම හා කම්කරු මහජනයා මුහුණ දෙන වඩ වඩා බලාපොරොත්තු රහිත කොන්දේසි හේතුවෙන් නිර්මාණය වී ඇති පෙර නොවූවිරු ධූවීකරනයක් සමග බද්ධ වූ ලෝක ධනෝශ්වර පද්ධතියේ දැඩි අර්බුදයක තතු යටතේ පාලක ප්‍රභූවට සිය පන්ති පාලනය ආරක්ෂා කරගැනීමට නො හික්මුණු ප්‍රචන්ඩත්වය යොදාගැනීමට බලකෙරී තිබේ.

එක්සත් ජනපදය තුළ ම යුද්ධයට විරුද්ධ අරගලය හා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික අයිතීන්ට එරෙහි තර්ජනයන්ට විරුද්ධ සටන දියත් කරනු ලැබිය හැක්කේ කම්කරුවන්ගේ බලය හා සමාජයේ සමාජවාදී පරිවර්තනය සඳහා සටන් කරන තමන්ගේ ම දේශපාලන පක්ෂය තුළ කම්කරු පන්තිය දේශපාලනිකව ස්වාධීනව බලමුලුගැන්වීම මගින් පමණි.

බිල් වැන් ඕකන්